

The Role of Information Dissemination in the Knowledge, Attitude, and Motivation of Student Teachers for Teaching Preparedness in Rural Areas

Elham Amini¹, Sayyed Mahdi Hosseini^{2*}, Naser Shirbagi²

¹ PhD Student in Educational Management of Kurdistan University, Teacher of Education

² PhD in Information Science and Epistemology, Assistant Professor of Kurdistan University

³ PhD in Educational Management, Professor of Kurdistan University

* **Corresponding author:** smahdihosseini@gmail.com

Received: 2024-09-24

Accepted: 2025-01-28

Abstract

Background and Aim: Rural schools face numerous challenges, particularly in attracting and retaining high-quality teachers. Student teachers who are motivated and possess a positive attitude can mitigate some of the negative impacts stemming from inadequate facilities and other issues prevalent in rural education. However, a lack of information about teaching in rural settings can diminish student teachers' motivation and attitudes. This research aims to explore how selective dissemination of information influences the knowledge, attitudes, and motivation of student teachers preparing to teach in rural areas. **Methods:** The study employed a quantitative, quasi-experimental design. Initially, key dimensions of rural teaching were identified through literature review and converted into a questionnaire, which was validated by experts. A pre-test was administered to assess the current knowledge and attitudes of student teachers. Over two months, selective information was shared via a blog and a Telegram channel with the student teachers involved in the pre-test. The research targeted first-year students from Farhangian University of Sanandaj who participated in the summer semester of 2023. After the intervention, a post-test was conducted with 81 male and 37 female students. Data were collected through a researcher-made questionnaire and analyzed using SPSS software. **Results:** Pre-test data indicated that student teachers had below-average knowledge regarding various aspects of rural teaching, including parental literacy, economic conditions, village culture, and the challenges posed by multi-grade classes and insufficient resources. The average scores for attitude components (emotional and behavioral dimensions) and motivation components were similarly low. In the post-test, scores for both attitude and motivation components improved significantly, indicating a positive shift in perceptions after the information dissemination. Notably, the statistical analysis confirmed these changes were significant, and gender differences were found to influence attitudes and motivation. **Conclusion:** The selective dissemination of relevant information regarding rural teaching positively impacts student teachers' knowledge, attitudes, and motivation. This approach enhances the likelihood of student teachers voluntarily choosing to teach in rural environments and remaining in these settings for extended periods. By improving awareness and understanding of the rural teaching context, the study suggests a pathway to address some of the critical challenges faced by rural education systems.

Keywords: Selective dissemination of information, Cognition of student teachers, Motivation, Rural schools, Attitude

© 2019 Journal of New Approach to Children's Education (JNACE)

This work is published under CC BY-NC 4.0 license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Hisseini, SM, et al. (2025). The Role of Information Dissemination in the Knowledge, Attitude, and Motivation of Student Teachers for Teaching Preparedness in Rural Areas. *JNACE*, 7(1): 168-184.

نقش اشاعه اطلاعات در شناخت، نگرش و انگیزش دانشجو معلمان برای آمادگی تدریس در مناطق روستایی

الهام امینی^۱، سید مهدی حسینی^{۲*}، ناصر شیر بگی^۳

^۱ دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه کردستان، معلم آموزش و پرورش

^۲ دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی، استادیار دانشگاه کردستان

^۳ دکتری مدیریت آموزشی، استاد دانشگاه کردستان

* نویسنده مسئول: smahdihosseni@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۱۱/۰۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۰۷/۰۳

چکیده

زمینه و هدف: مدارس روستایی مشکلات زیادی دارند که یکی از آن‌ها تأمین معلم‌های باکیفیت است. دانشجو معلمان با انگیزه و با نگرش مثبت می‌توانند در سال‌های معلمی خود بهتر ظاهر شوند و تأثیر منفی کمبود امکانات و مشکلات مدارس روستایی را تا حدودی کاهش دهند. کمبود اطلاعات دانشجو معلمان درباره ابعاد مختلف معلمی در روستا سبب کاهش انگیزه و نبود نگرش درست در این زمینه است. هدف این پژوهش بررسی نقش اشاعه‌گزینشی اطلاعات بر شناخت، نگرش و انگیزه دانشجو معلمان برای آمادگی تدریس در مناطق روستایی است. روش پژوهش: این پژوهش با رویکرد کمی و به روش شبه‌آزمایشی انجام شد. ابتدا با مطالعه متون ابعاد مربوط به معلمی در روستا استخراج شد، سپس این ابعاد به پرسش‌نامه تبدیل شد و روایی آن با نظر متخصصان تأیید شد. سپس آزمون اولیه برای سنجش وضعیت فعلی دانشجو معلمان به عمل آمد و نمرات ثبت شد. در مرحله بعد به مدت دو ماه اطلاعات گزینشی در یک وبلاگ منتشر شد و به‌وسیله کانال تلگرامی برای دانشجو معلمان شرکت‌کننده در آزمون ارسال شد. جامعه آماری این پژوهش تمامی ورودی‌های ۹۹ دانشگاه فرهنگیان سنندج بودند که در ترم تابستان سال ۱۴۰۲ مورد آزمون قرار گرفتند. بعد از انجام آزمون دوم ۸۱ دانشجوی پسر و ۳۷ دانشجوی دختر در دو مرحله پیش‌آزمون - پس‌آزمون شرکت کردند. جمع‌آوری داده‌ها از طریق پرسش‌نامه محقق ساخته انجام شد و با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها: طبق داده‌های گردآوری شده در مرحله پیش‌آزمون شناخت دانشجو معلمان درباره ابعاد مختلف معلمی در روستا (شامل: سواد والدین، وضعیت اقتصادی، فرهنگ روستا، مشارکت والدین، تشدید کار، کمبود امکانات، کمبود بودجه، کلاس‌های چندپایه و مؤثر بودن تحصیل در دانشگاه) کمتر از حد متوسط بود. همچنین میانگین‌های مؤلفه‌های نگرش (شامل بعد عاطفی تدریس در روستا ۲/۹۶ و زندگی در روستا ۳/۲۳ و بعد رفتاری تدریس در روستا ۲/۷۴ و زندگی در روستا ۲/۴۷) و میانگین‌های مؤلفه‌های انگیزه (شامل محیط روستا ۲/۸۳، خدمت در مناطق روستایی ۲/۸۱، دانش‌آموزان روستا ۳/۱۱، جو سازمانی ۲/۹۱) به دست آمد. این میانگین‌ها در مرحله پس‌آزمون برای مؤلفه‌های نگرش (شامل بعد عاطفی تدریس در روستا ۳/۲۱ و زندگی در روستا ۳/۴۲ و بعد رفتاری تدریس در روستا ۲/۹۵ و زندگی در روستا ۲/۸۷) و برای مؤلفه‌های انگیزه (شامل محیط روستا ۳/۲۵، خدمت در مناطق روستایی ۳/۰۶، دانش‌آموزان روستا ۳/۲۵، جو سازمانی ۳/۱۹) به دست آمد. آزمون آماری معنی داری تغییرات میانگین‌ها را تأیید نمود. همچنین آزمون آماری نشان داد که جنسیت بر نگرش و انگیزه دانشجو معلمان تأثیر دارد. نتیجه‌گیری: انتخاب و اشاعه اطلاعات مرتبط در زمینه ابعاد مختلف معلمی در روستا می‌تواند بر شناخت، نگرش و انگیزش دانشجو معلمان تأثیر مثبت داشته باشد و احتمال انتخاب داوطلبانه چنین محیط‌هایی برای تدریس و نیز ماندگاری چند سال در محیط روستا را افزایش دهد.

واژگان کلیدی: اشاعه گزینشی اطلاعات، شناخت دانشجو معلمان، انگیزش، مدارس روستایی، نگرش

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان محفوظ است.

شيوه استناد به این مقاله: امینی، الهام، حسینی، سید مهدی؛ شیر بگی، ناصر. (۱۴۰۴). نقش اشاعه اطلاعات در شناخت، نگرش و انگیزش دانشجو

معلمان برای آمادگی تدریس در مناطق روستایی. فصلنامه رویکردی نو بر آموزش کودکان، ۷(۱): ۱۸۴-۱۶۸.

به صورت یک بسته آموزشی و در فضای مجازی به شرکت کنندگان ارائه دادیم. هدف از انجام این پژوهش سنجش وضعیت شناخت، نگرش و انگیزه دانشجو معلمان قبل از شرکت در دوره و اندازه‌گیری تغییرات بعد از آن بود تا میزان کارایی روش انتخابی پژوهش را بسنجیم.

بیان مسئله

نتایج پژوهش‌ها نشان می‌دهد که بسیاری از کشورها در استخدام و حفظ معلمان روستایی با چالش‌های جدی مواجه هستند. حتی در کشورهای توسعه یافته مانند ایالات متحده آمریکا، انگلستان، استرالیا و کانادا، فرسایش معلمان روستایی به عنوان یک مشکل بزرگ برای توسعه آموزشی و برابری توصیف شد و گزارش شده است که موضوع فرسودگی معلمان تأثیر منفی بر کیفیت آموزشی در این کشورها دارد (Perryman, & Calvert, 2020).

معلمان روستایی به دلیل عدم دسترسی به فرصت‌های حرفه‌ای و انجام وظایف متعدد بدون مزایای مادی مناسب، تمایلی به کار یا ماندن در مناطق روستایی ندارند. Pattnaik, Nath & Nath (2023) توضیح دادند که فقدان حمایت مادی، مانعی برای معلمان روستایی در پیگیری توسعه حرفه‌ای خود است. همانند بسیاری از کشورها (Du Plessis & Mestry, 2019)، چالش‌های تدریس در مدارس روستایی در کشور ما اغلب توسط سیاست‌گذاران و مسئولان برنامه‌ریزی و آموزش مورد توجه قرار نمی‌گیرد. به علت مشکلات مدارس روستایی و کیفیت پایین معلمان، که در این مدارس تدریس می‌کنند، وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان روستایی در سطح پایین‌تری از مدارس شهری قرار دارد.

(Martin, Welsh, Crane & Rush, 2022) به بررسی عوامل مؤثر بر حفظ معلم روستایی پرداخت و بیان کرد که موفقیت دانش‌آموز بیش از هر عامل دیگری تحت‌تأثیر داشتن معلم باکیفیت است و دانش‌آموزان بدون توجه به جایی که زندگی می‌کنند، شایسته داشتن معلمان واجد شرایط و بسیار کارآمد هستند. بنابراین، باید سیاست ضروری و مأموریت راهبردی دولت برای توسعه آموزش روستایی جذب و حفظ معلمان ممتاز برای مدارس روستایی باشد. یکی از راه‌های جذب معلمان باکیفیت ایجاد شناخت کافی، نگرش درست و انگیزه کافی معلمی در روستا است. برای نمونه، کشور چین به منظور افزایش نگرش مثبت معلمان روستایی، یک سند ملی تحت عنوان طرح حمایت از معلمان روستایی (۲۰۱۵-۲۰۲۰) باهدف حفظ معلمان مناطق روستایی و ارتقای مسیر معلمان برجسته شهری به مدارس روستایی تدوین نمود. معلمان روستایی به فرصت‌های

مدارس روستایی با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند که می‌توان به کمبود امکانات و نداشتن معلم‌های باکیفیت اشاره کرد. به دلیل کمبود نیرو، ادارات آموزش و پرورش ابتدا معلم‌ها را در مدارس شهری سازمان می‌دهند. به همین دلیل مدارس روستایی با کمبود معلم باکیفیت روبه‌رو هستند. طبق گزارش مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵ از کل جمعیت ایران، تعداد ۶۶ میلیون و ۲۰۷ هزار نفر ساکن نقاط شهری (۷۷ درصد شهرنشین) و ۱۹ میلیون و ۷۵۴ هزار نفر ساکن نقاط روستایی (۲۳ درصد روستائین) هستند. ۵۳ هزار مدرسه روستایی در کشور وجود دارد با توجه به اینکه جمعیت قابل توجهی از کشور ایران در روستاها ساکن هستند و اینکه پژوهشگران بیان می‌کنند، معلمان با کیفیت بالا عنصر کلیدی برای ارتقای آموزش با کیفیت هستند توجه جدی به تأمین معلم‌های با کیفیت‌تر برای مدارس روستایی اهمیت زیادی دارد. اگر به چالش‌های معلمی در روستا به صورت بنیادی رسیدگی نشود، شاهد کاهش بیشتر کیفیت مدارس روستایی خواهیم بود. در برخی از مناطق روستایی به علت کمبود نیرو، کلاس‌های درس باوجود شروع سال تحصیلی همچنان بدون معلم هستند و هفته‌ها طول می‌کشد تا آموزش و پرورش چاره‌اندیشی کند و معلم‌های جدید را به روستا بفرستد.

طبق مطالعات در سطح جهان راه‌های مختلفی برای رفع کمبود معلمی در روستا پیشنهاد شده است. برای مثال، طبق تحقیقات (Hudson, Hudson & Sue, 2008) کشوری مانند استرالیا با کمبود معلم در روستا مواجه است. در واقع، معلمان پیش از خدمت ممکن است تمایلی به درخواست برای موقعیت‌های آموزشی روستایی نداشته باشند، به خصوص که اکثر آنهایی که هیچ تجربه تدریس روستایی نداشته‌اند. در این تحقیق معلمان پیش از خدمت به مدت پنج‌روز در محیط روستا قرار گرفتند که شامل تعامل با جوامع محلی، زندگی با خانواده‌های میزبان، مشاهده شیوه‌های آموزشی، و آموزش دانش‌آموزان مدارس راهنمایی روستایی بود. در این تحقیقات نگرش قبل و بعد معلمان تغییر قابل‌توجهی کرد و باورهای غلط در مورد زندگی و تدریس روستایی از بین رفت. ارائه تجربه زندگی روستایی به این معلمان توانست تغییر نگرش را برای تدریس و زندگی در مناطق روستایی ایجاد کند.

تجارب و بررسی‌های اولیه نشان داد که دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان سنجند نسبت به معلمی در روستا اطلاعات کافی ندارند، با توجه به امکان سنجی پژوهش، تصمیم گرفته شد آگاهی و شناخت دانشجو معلمان را از مدارس روستایی افزایش دهیم. در این پژوهش اطلاعات لازم در مورد مدارس روستایی را

آنان هنگام آغاز به کار در روستاها است. این درحالی است که برای اصلاح شناخت و نگرش و افزایش انگیزه افراد راه کارهای تجربه شده در سایر کشورها و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) نیز ممکن است. در این قسمت به برخی مبانی نظری و عوامل تأثیر گذار بر شناخت، نگرش و انگیزه از طریق فاوا می پردازیم.

انگیزه معلمان بر دانش آموزان تأثیر می گذارد. وقتی معلمان انگیزه داشته باشند، می توانند تأثیر مثبتی بر دستاوردهای دانش آموزانشان داشته باشند. تعدادی از محققین معتقدند که شیوه های تدریس، با انگیزه بالاتر معلم بهبود خواهد یافت و عملکرد دانش آموزان نیز می تواند با شیوه های تدریس بهتر توسط معلمان با انگیزه مرتبط باشد (Remijan, 2014; Arifin, 2015).

تدریس به عنوان یک حرفه پویا، مستلزم نگرش خوش بینانه و ویژگی های خاصی از سوی شاغلین آن است. مهارت و تخصص معلمان بستگی به نگرش آنها نسبت به حرفه دارد (Afeesakanni, 2017). افزون بر انگیزه، نگرش افراد هم بر عمل انسان اثر گذار است. نگرش افراد نسبت به حرفه خود بر عملکرد، شایستگی و موفقیت آنها تأثیر می گذارد. نگرش یک ویژگی مهم نسبت به هر حرفه ای است. به همین دلیل است که اعتقادی که یک فرد در مورد هر شغل خاصی دارد، تعیین کننده موفقیت آن فرد در این حرفه است (Olatunde-Aiyedun, 2021).

در برخی از تعریف ها نگرش را نظام با دوامی از ارزش ها، یا سازمان با دوامی از باورها دانسته اند. این اصطلاح نظام یا سازمان دلالت بر آن دارد که اجزای سه گانه نگرش با هم همبستگی دارند (کریمی، ۱۳۸۸). نگرش مرکب از سه عنصر شناختی، عاطفی (احساسی) و آمادگی برای عمل است:

- بخش شناختی نگرش: در سطح شناختی شکل گیری نگرش، فرایند تحت تأثیر عوامل شناختی قرار می گیرد: تجربه فردی، دانش، اطلاعات، باورها و نظرات درباره موضوع. بعد شناختی نگرش، دانش، شناخت، ادراک، و باورهای فرد درباره موضوع است. نقش اطلاعات در شکل گیری شناخت عاملی مؤثر است. شناخت ممکن است از تجربه مستقیم یا آموزش شکل گیرد. که خود حاصل تعامل انسان با جامعه و منابع اطلاعاتی است. دریافت اطلاعات از محیط خارجی - محرک های بیرونی (مانند تبلیغات، اینترنت، دوستان، خانواده، اجتماعی) انکارناپذیر است؛ امروزه دریافت اطلاعات از رسانه های جمعی، بخشی جدایی ناپذیر از زندگی انسان شده است (Arvydas, Edita,) (Andrius, 2020).

- بخش عاطفی نگرش: بخش عاطفی نگرش از عواطف و احساسات فرد در مورد موضوع خاص سرچشمه می گیرد که خود منجر به شکل گیری سطح سوم نگرش یا سطح رفتاری نگرش

توسعه حرفه ای بیشتری نسبت به معلمان شهری نیاز دارند. باوجود این، فرصت های محدودی برای معلمان روستایی در دسترس است که باعث کاهش انگیزه و افزایش ناراضیاتی آن ها می شود (Liu, Zhu, & Wang, 2019).

Roberts & Downes (2020) اشاره کردند برای جذب معلم در روستا افزون بر مشوق های مالی، لازم است به معلم ها هویت و سبک زندگی روستایی آموزش داده شود. در برخی از کشورها برای دادن آگاهی به دانشجو معلمان در مورد مدارس روستایی آن ها را چند روز تا چند هفته در محیط واقعی روستا قرار می دهند. Cuervo (2023) تأکید می کند که مشکل جذب معلم در مدارس روستایی فقط به توزیع بهتر مشوق های مادی و مالی مربوط نمی شود، بلکه موضوع شناخت وضعیت فرهنگی آموزش و پرورش روستایی نیز هست و با برگزاری سمینارهایی در مورد مدارس روستایی می توان شناخت دانشجو معلمان از مدارس روستایی را بیشتر کرد تا احتمال انتخاب مدارس روستایی برای تدریس بیشتر شود که همین عدم شناخت از مدارس روستایی منجر به محرومیت بیشتر مدارس روستایی می شود. طبق تحقیقات MoeketsI (2018) به دلیل کم بودن اطلاعات دانشجو معلمان از مدارس روستایی و برای افزایش اطلاعات دانشجو معلمان آن ها را در معرض شرایط از مدارس روستایی قرار داد؛ مانند تدریس چندین درس توسط معلم، بودن چندپایه تحصیلی در یک کلاس و یا دور بودن امکانات رفاهی مانند مراکز خرید از محل کار معلم های روستایی. دانشجویان برای درک بهتر معلمی در روستا وقت گذاشتند تا برای آموزش در آن محیط آمادگی بیشتری داشته باشند. Jane (2023) نیز استدلال می کند که به علت اهمیت آگاهی دانشجو معلمان از محیط روستا باید دانشجو معلمان به صورت هدفمندتری با محیط روستا و چالش های تدریس در مدارس روستایی آشنا شوند و پیش فرض های محدود خود از مدارس روستایی را به چالش بکشند. طبق تحقیقات Masinire (2014) دانشجو معلمان که در مدارس روستایی تمرین عملی می کنند، درک بیشتری از روستا دارند و احتمالاً به انتصاب برای تدریس در مدارس روستایی پاسخ مثبت می دهند. پس می توان امیدوار بود با دادن آگاهی به دانشجو معلمان در مورد مدارس روستایی، به آن ها برای انتخاب مدارس روستایی انگیزه بدهیم.

در ایران، یکی از مهم ترین و اساسی ترین راه های تأمین نیروی باکیفیت برای آموزش و پرورش، جذب و آموزش از طریق دانشگاه فرهنگیان است. اما منابع آموزشی، روش تدریس و فضای تحصیل دانشجو معلمان و نیز پیشینه زندگی بیشتر آنان بیانگر عدم آشنایی آنان با شرایط معلمی در روستا است. همین امر سبب شناخت ناقص، پایین بودن انگیزه و نگرش نامناسب

افزایش است باید تلاش کرد اطلاعات مناسب در دسترس قرار گیرد (Omeiza, Mofiyinfoluwa, Taiwo, Omotosho, (Obaloluwa & Okhaku, 2022).

رسانه‌ها فراهم آورنده دانش و شکل‌دهنده ارزش‌ها هستند. اگر مستقیماً به کار گرفته شوند، می‌توانند نگرش‌ها و مهارت‌های خاصی را توسعه دهند (قاسمی، ۱۳۹۹). می‌توان از رسانه‌های پیام‌رسان و فضای مجازی برای تغییر نگرش و انگیزه معلم‌ها استفاده کرد.

با توجه به ضعف انگیزه دانشجو معلمان نسبت به معلمی در روستا که خود ناشی از عدم شناخت و نبود نگرش درست پیرامون تدریس در روستا است و وجود مبانی نظری تأثیر اطلاعات بر شناخت، نگرش و انگیزه، پژوهشگران به دنبال پاسخ این پرسش هستند که آیا می‌توان از طریق اشاعه‌گزینشی اطلاعات، شناخت، نگرش و انگیزه دانشجو معلمان را برای انجام وظایف در روستا ارتقا داد؟ به عبارت دیگر هدف این پژوهش بررسی نقش اشاعه‌گزینشی اطلاعات بر تمایل و آمادگی دانشجو معلمان برای تدریس و ماندگاری در مدارس روستایی است.

فرضیه‌های پژوهش

براساس مبانی نظری به منظور پاسخ به مسئله پژوهش، در این پژوهش فرضیه‌های زیر بررسی شد:

۱. اطلاعات دانشجو معلمان از وضعیت آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مدارس روستا کمتر از حد متوسط است.
۲. دانشجو معلمان نگرش مثبتی نسبت به مدارس روستایی ندارند.
۳. دانشجو معلمان انگیزه کافی برای معلمی در مدارس روستایی را ندارند.
۴. اشاعه‌گزینشی اطلاعات بر شناخت دانشجو معلمان از مدارس روستایی تأثیر مثبت دارد.
۵. تغییر شناخت بر نگرش دانشجو معلمان برای معلم شدن در مدارس روستا تأثیر مثبت دارد.
۶. تغییر شناخت بر انگیزه دانشجو معلمان برای معلم شدن در مدارس روستا تأثیر مثبت دارد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از نظر روش شبه‌آزمایشی با انجام پیش‌آزمون و پس‌آزمون است. طراحی روش شبه‌آزمایشی به این دلیل بود که می‌خواستیم نقش اشاعه‌گزینشی اطلاعات را بررسی کنیم. به همین دلیل ابتدا نیازمند اطلاعات وضعیت موجود بودیم، سپس ارائه اطلاعات به عنوان

می‌شود (Arvydas ET AL, 2020). جزء عاطفی نگرش شامل احساساتی است که موضوع نگرش در شخص برمی‌انگیزد. موضوع ممکن است خوشایند یا ناخوشایند باشد، و سبب خوشحالی و جذب یا نفرت و انزجار گردد. همین جنبه احساسی نگرش‌هاست که نقش انگیزشی بر رفتار دارد و اهمیت بعد احساسی را در نگرش مورد تأکید قرار می‌دهد (کریمی، ۱۳۸۸).

• بخش رفتاری نگرش: بخش رفتاری نگرش مربوط به تمایل فرد نسبت به رفتار درباره یک موضوع خاص است (Arvydas et al, 2020). در تعریف نگرش، اغلب آن را نوعی آمادگی برای عمل ذکر کرده‌اند، یعنی، نگرش شخص را آماده می‌کند تا در برخورد با موضوع، رفتاری از خود نشان دهد. چنانچه نگرش شخص نسبت به موضوعی مثبت باشد. آماده است که کمک کند، ستایش کند، حمایت کند، یا پاداش دهد (کریمی، ۱۳۸۸).

از آنجا که انگیزه و نگرش در انسان به‌واسطه آموزش‌ها و اطلاعاتی که از محیط، تجربه یا در دوران تحصیل دریافت می‌کند، پیوسته در حال دگرگونی و خود تنظیمی است؛ اگر اطلاعات مرتبط با شغل معلمی در روستا، در زمان آماده‌سازی دانشجو معلمان در اختیار آنان قرار گیرد، امکان اینکه انگیزه و نگرش آنان نسبت به معلمی در روستا و انتخاب مدارس روستایی در هنگام سازماندهی آگاهانه‌تر و از روی میل درونی باشد، بیشتر خواهد شد.

اشاره کردیم که در برخی از کشورها برای افزایش شناخت و انگیزه دانشجو معلمان در مورد مدارس روستایی، برای آن‌ها اردوهای چندروزه روستایی فراهم کردند، اما روش کار ما برای افزایش شناخت و آگاهی دانشجو معلمان، اشاعه اطلاعات گزینشی^۱ از طریق فضای مجازی است.

اشاعه اطلاعات گزینشی به‌عنوان سیستمی تعریف می‌شود که در آن اطلاعات اسناد و منابع انتخابی جمع‌آوری شده و به طور خودکار یا دستی برای کسانی که به این اسناد یا اطلاعات نیاز دارند، ارسال می‌شود. در این شیوه، به هر کاربر یا گروهی از کاربران اسناد یا چکیده‌های مربوط به حوزه‌های از پیش تعریف شده و موردعلاقه آنها ارائه می‌شود.

افزایش انفجار اطلاعات، حالتی دو سویه دارد، از یک طرف امکان استفاده از بهترین ابزار برای دسترسی و استفاده اخلاقی از اطلاعات را برای کاربران فراهم کرده است. و از سوی دیگر، موجب آلودگی اطلاعات و سردرگمی کاربران را فراهم نموده است. بنابراین، اگرچه امروزه نمی‌توان نقش اطلاعات در ایجاد شناخت، نگرش و انگیزه را نادیده گرفت، اما برای تحقق این امر انتخاب و اشاعه هدفمند اطلاعات اهمیت حیاتی دارد. اطلاعات برای توسعه فردی، نهادی و اجتماعی نیاز است. از این رو، در دنیایی که اطلاعات به‌صورت تصاعدی در حال

مداخله صورت گرفت و در مرحله پایانی اثر آن را بررسی کردیم.

دختر پرسشنامه قابل قبول را عودت دادند.

جامعه و نمونه

دانشجویان سال چهارم دانشگاه فرهنگیان سندج جامعه این آزمون بودند. به همین دلیل تمامی اعضای نمونه از میان ورودی‌های سال ۹۹ انتخاب شدند. تعداد کل دانشجویان پسر ۱۰۶ نفر و تعداد کل دانشجویان دختر ۶۵ نفر بودند. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد و حجم نمونه ۱۱۹ نفر مشخص گردید که با در نظر گرفتن احتمال حذف تعدادی از شرکت‌کنندگان به علت عدم شرکت در دوره آموزشی و یا شرکت نکردن در پس آزمون، پرسش‌نامه در بین تعداد افراد بیشتری از حجم نمونه توزیع شد. جهت برگزاری پیش‌آزمون میان ۱۰۰ نفر از دانشجویان پسر و ۵۶ نفر دانشجوی دختر پرسش‌نامه به صورت تصادفی توزیع شد که در مرحله پس آزمون تعداد ۸۱ نفر از دانشجویان پسر و ۳۷ نفر از دانشجویان

ابزار پژوهش

جهت گردآوری اطلاعات برای پژوهش حاضر از پرسش‌نامه محقق ساخته استفاده شد. ابتدا شاخص‌های کلی هر کدام از ابعاد شناخت، نگرش و انگیزه پرسش‌نامه تعیین شد (جدول ۱). بعد از تعیین شاخص‌ها، گویه‌های پرسشنامه مشخص شد. روایی شاخص و گویه‌ها توسط پنج نفر از اساتید رشته علوم تربیتی و علم اطلاعات و دانش‌شناسی مورد بررسی قرار گرفت و پیشنهادات آنان اعمال شد. پایایی پرسش‌نامه با استفاده از آلفای کرونباخ سنجیده شد و نتایج زیر به دست آمد (جدول ۱ تا ۳). این پرسش‌نامه توسط نویسندگان مقاله در سال ۱۴۰۲ ساخته شده است.

جدول ۱: وضعیت پایایی ابعاد شناخت دانشجو معلمان درباره روستا

ابعاد شناخت	فاکتورها	تعداد سؤالات	آلفای کرونباخ
بعد شناختی	سواد والدین	۲	۰/۹۳۳
	وضعیت اقتصادی	۴	
	فرهنگ روستا	۴	
	مشارکت والدین	۴	
	اقتصاد معلم روستایی	۵	
	آموزش‌های دانشگاه	۴	
	کلاس‌های چندپایه	۳	
	تشدید کار	۴	
	کمبود امکانات	۶	
کمبود بودجه	۳		

نگرش طبق مقادیر آلفای کرونباخ به دست آمده قابل قبول است.

ابعاد شناخت و آگاهی ۳۹ گویه داشت. پایایی ابعاد پرسش‌نامه شناخت در جدول ۱ نشان داده شده است. مقدار آلفای کرانباخ به دست آمده برای شناخت بالاتر از ۰/۷ و قابل قبول بود.

جدول ۳: پایایی ابعاد انگیزش دانشجو معلمان درباره روستا

ابعاد انگیزش	تعداد سؤالات	آلفای کرونباخ
محیط روستا	۳	۰/۸۵۴
خدمت در مناطق روستایی	۳	۰/۸۶۸
دانش‌آموزان روستایی	۳	۰/۸۵۵
جو سازمانی	۳	۰/۸۴۳

ابعاد انگیزش شامل ۱۲ سوال بود. نتایج پایایی پرسش‌نامه انگیزش با توجه به مقادیر آلفای کرونباخ در جدول ۳ نشان می‌دهد که کلیه مقادیر بالاتر از ۰/۷ بوده است. بنابراین می‌توان

جدول ۲: وضعیت پایایی ابعاد نگرش دانشجو معلمان درباره روستا

ابعاد نگرش	فاکتورها	تعداد سؤالات	آلفای کرونباخ
بعد عاطفی	تدریس در روستا	۶	۰/۸۹۶
	زندگی در روستا	۴	
بعد رفتاری	تدریس در روستا	۵	۰/۹۳۵
	زندگی در روستا	۳	

ابعاد نگرش معلمان دارای ۱۸ سؤال بود. پایایی پرسش‌نامه

گفت که از پایایی قابل قبولی برخوردار هستند.

روش مداخله

شیوه انجام پژوهش به صورت شبه‌آزمایشی بود و در دو مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون داده‌ها جمع‌آوری می‌شدند. در مرحله اول ضمن ارائه معرفی پژوهش و جلب رضایت دانشجو معلمان ورودی سال ۱۳۹۹ پیش‌آزمون برگزار شد. سپس تمامی آنان در یک کانال تلگرامی عضو شدند و به مدت دو ماه اطلاعات به دست آمده از منابع و اخبار و تجارب معلمان با سابقه در روستا ابتدا در یک وبلاگ منتشر می‌شد و از طریق کانال تلگرامی به اطلاع شرکت‌کنندگان می‌رسید. به منظور اطمینان از استفاده دانشجو معلمان از محتوای وبلاگ و پیامهای تلگرامی، در این مدت مدیر کانال تلگرامی درگیری و مشارکت شرکت‌کنندگان را در بحث و ارائه نظر درباره محتوای ارسال در بخش نظرات وبلاگ و بازخورد به پیامهای تلگرام رسد می‌نمود. دانشجویان در طول مدت انتقال اطلاعات می‌توانستند هم‌زمان به بحث و گفت‌وگو بپردازند و سوالات خود را مطرح کنند. جهت اطمینان از مشاهده اطلاعات توسط شرکت‌کنندگان، از دریافت نظرات و استفاده از آیکن‌ها به‌عنوان بازخورد اعضای کانال استفاده شد. این داده‌ها شامل پیشینه مشکلات مدارس روستایی، فیلم‌هایی در مورد مدارس روستایی، اخبار منتشر شده و تجربه زیسته معلمان مدارس روستایی بود که از طریق مطالعه منابع و مصاحبه با معلمان با تجربه گردآوری می‌شد و برای دانشجویان دانشگاه فرهنگیان ارسال می‌شد. در مرحله پایانی، بار دیگر پرسشنامه در بین آنان توزیع شد و نتایج به دست آمده از مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای بررسی داده‌های گردآمده از آمار توصیفی و استنباطی (آزمون تی جفت برای مقایسه میانگین‌ها) استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

در این قسمت ابتدا یافته‌های توصیفی و سپس یافته‌های استنباطی و آزمون فرضیه گزارش می‌شود. جدول ۴ وضعیت آشنایی دانشجو معلمان با شرایط معلمی در روستا را قبل و بعد از اشاعه اطلاعات گزینشی نشان می‌دهد. میانگین همه ابعاد در مرحله پس‌آزمون افزایش را نشان می‌دهد. ستون پیش‌آزمون نشان می‌دهد که کمترین میزان آشنایی به ابعاد کمبود بودجه با میانگین (۱/۹۱) و بیشترین میزان آشنایی به ابعاد فرهنگ روستا با میانگین (۳/۳۷) تعلق دارد. کمترین میزان تغییر میانگین بعد از

اجرای آزمون مربوط به فرهنگ روستا با تغییر (۰/۰۹) است (از ۳/۳۷ به ۳/۴۶) و بیشترین میزان تغییر میانگین پس از اجرای آزمون مربوط به بعد کمبود بودجه با تغییر (۰/۷۱) است (از ۱/۹۱ به ۲/۶۲).

داده‌های جدول ۴ که در ارتباط با میانگین و انحراف معیار آشنایی شرکت‌کنندگان درباره ابعاد وضعیت روستا است، نشان می‌دهد که:

- در بعد سواد والدین بیشترین میانگین در پیش‌آزمون مربوط به سطح سواد والدین دانش‌آموزان با میانگین (۲/۸۶) است که همین‌گونه در پس‌آزمون به (۳/۲۰) رسیده و تغییر (۰/۳۴) را در میانگین نشان می‌دهد. سطح سواد والدین دانش‌آموزان در روستا در پیش‌آزمون یا میانگین (۲/۷۶) اندازه‌گیری شد که در پس‌آزمون با تغییر (۰/۴۷) به عدد (۳/۲۳) رسید.
- در بعد وضعیت اقتصادی گویه‌ی مشاغل مردان روستایی (۳/۵۹) بیشترین میانگین را داشته است که در پس‌آزمون با تغییر (۰/۰۷) به عدد (۳/۶۶) رسیده است در همین بعد کمترین میانگین مربوط به مشاغل زنان روستایی بوده است که با تغییر (۰/۳۲) در پس‌آزمون به عدد (۳/۲۹) رسیده است.
- در بعد مشارکت والدین بیشترین میانگین در پیش‌آزمون مربوط به روش‌های جذب مشارکت والدین برای امور آموزشی (۲/۶۹) است که در پس‌آزمون میانگین این گویه با تغییر (۰/۴۱) به عدد (۳/۱۰) در پس‌آزمون رسیده است. در بعد مشارکت والدین کمترین میانگین در پیش‌آزمون مربوط به مشارکت والدین در امور آموزشی دانش‌آموزان روستایی (۲/۵۲) بوده که با تغییر (۰/۶۵) به عدد (۳/۱۷) در پس‌آزمون تبدیل شده است.
- در بعد تشدید کار بیشترین میانگین در پیش‌آزمون مربوط به کمبود نیروی اجرایی (۳/۱۸) است که با تغییر (۰/۳۴) به عدد (۳/۵۳) در پس‌آزمون رسیده است. در بعد تشدید کار کمترین میانگین در پیش‌آزمون مربوط به نقش‌های متعدد معلم در روستا با عدد (۲/۹۳) است که با تغییر (۰/۳۵) به عدد (۳/۲۸) در پس‌آزمون رسیده است.
- در بعد کمبود امکانات بیشترین میانگین مربوط به گویه تفاوت ساختمان مدارس روستایی با مدارس شهری (۳/۷۳) است که در پس‌آزمون با تغییر (۰/۰۵) به عدد (۳/۶۸) کاهش یافته است. کمترین میانگین در بعد کمبود امکانات مربوط به گویه نحوه دریافت کمک مالی از اداره آموزش و پرورش (۱/۹۹) است که با تغییر (۰/۶۳) به عدد (۲/۶۲) در پس‌آزمون افزایش یافته است.
- در بعد کمبود بودجه بیشترین میانگین مربوط به گویه بودجه سرانه هر دانش‌آموز در مدارس روستایی (۱/۱۰۹۶۹۶) است که در پس‌آزمون با تغییر (۰/۶۷) به عدد (۲/۶۳) در پس‌آزمون رسیده است. در بعد کمبود بودجه کمترین میانگین مربوط به

- در بعد کلاس‌های چندپایه بیشترین میانگین مربوط به گویه میزان اضطراب برای تدریس در کلاس‌های چندپایه (۳/۲۳) است که با تغییر (۰/۰۶) به عدد (۳/۲۹) در پس‌آزمون رسیده است. در بعد کلاس‌های چندپایه کمترین میانگین مربوط به کسب تجربه کافی در دانشگاه به‌منظور تدریس در کلاس‌های چندپایه (۲/۲۸) است که با تغییر (۰/۴۲) به عدد (۲/۷۰) در پس‌آزمون رسیده است.
- به‌طورکلی در جدول ۴ تعداد ۳۴ گویه مورد بررسی قرار گرفته است که از این تعداد میانگین ۳۲ گویه در پس‌آزمون افزایش یافته و شتاخت دانشجویان از این گویه‌ها رشد را نشان می‌دهد و دو گویه که تفاوت‌های فرهنگی مردم روستایی و مردم شهری و تفاوت‌های ساختمان مدارس روستایی با مدارس شهری هستند کاهش را نشان می‌دهند.

- بودجه سالانه مدارس روستایی (۱/۸۵) است که با تغییر (۰/۷۴) به عدد (۲/۵۹) در پس‌آزمون افزایش یافته است.
- در بعد آموزش‌های دانشگاه بیشترین میانگین مربوط به گویه روش‌های تدریس مؤثر در روستا و گویه کسب مهارت زندگی مستقل در دانشگاه به‌منظور تدریس در روستا است که هر دو میانگین (۲/۷۵) را در پیش‌آزمون داشتند که گویه روش‌های تدریس مؤثر در روستا با تغییر (۰/۵۰) به عدد (۳/۲۵) در پس‌آزمون رسید و گویه کسب مهارت زندگی مستقل در دانشگاه به‌منظور تدریس در روستا با تغییر (۰/۳۵) به عدد (۳/۱۰) در پس‌آزمون رسیده است. کمترین میانگین در بعد آموزش‌های دانشگاه کسب دانش کافی در دانشگاه به‌منظور تدریس در روستا (۲/۴۷) است که با تغییر (۰/۵۰) به عدد (۲/۹۷) در پس‌آزمون رسیده است.

جدول ۴: میانگین و انحراف معیار بعد شناخت شرکت کنندگان درباره وضعیت روستا

ابعاد	گویه‌ها	میانگین $\pm$ انحراف معیار گویه‌ها	
		پیش‌آزمون	پس‌آزمون
سواد والدین	میزان سواد مردم روستا	۲/۸۶ $\pm$ ۰/۸۰	۳/۲۰ $\pm$ ۰/۸۷
	سطح سواد والدین دانش‌آموزان	۲/۷۶ $\pm$ ۰/۸۳	۳/۲۳ $\pm$ ۰/۹۱
وضعیت اقتصادی	مشاغل روستاییان	۳/۵۷ $\pm$ ۰/۱۹۹	۳/۵۴ $\pm$ ۰/۹۳
	سطح درآمد روستاییان	۳/۲۳ $\pm$ ۱/۰۵	۳/۴۹ $\pm$ ۰/۸۲
	مشاغل مردان روستایی	۳/۵۹ $\pm$ ۱/۰۲	۳/۶۶ $\pm$ ۰/۸۶
	مشاغل زنان روستایی	۲/۹۷ $\pm$ ۱/۲۵	۳/۲۹ $\pm$ ۱/۰۷
فرهنگ روستا	فرهنگ مردم روستایی	۳/۴۲ $\pm$ ۱/۰۷	۳/۶۸ $\pm$ ۰/۸۵
	تفاوت‌های فرهنگی مردم روستایی و مردم شهری	۳/۸۴ $\pm$ ۰/۹۰	۳/۶۴ $\pm$ ۰/۹۶
	نحوه برقراری ارتباط با دانش‌آموزان روستایی	۳/۱۹ $\pm$ ۱/۱۵	۳/۳۱ $\pm$ ۰/۸۵
	نحوه برقراری ارتباط با اولیای دانش‌آموزان روستایی	۳/۰۷ $\pm$ ۱/۰۷	۳/۲۲ $\pm$ ۰/۸۶
مشارکت والدین	مشارکت والدین در امور آموزشی دانش‌آموزان روستایی	۲/۵۲ $\pm$ ۱/۰۱	۳/۱۷ $\pm$ ۰/۹۷
	مشارکت والدین در امور تربیتی دانش‌آموزان روستایی	۲/۶۶ $\pm$ ۱/۰۷	۳/۱۷ $\pm$ ۰/۹۸
	روش‌های جذب مشارکت والدین برای امور آموزشی	۲/۶۹ $\pm$ ۰/۹۴	۳/۱۰ $\pm$ ۰/۸۵
	روش‌های جذب مشارکت والدین برای امور تربیتی	۲/۶۳ $\pm$ ۰/۹۲	۳/۱۳ $\pm$ ۰/۸۴
تشدید کار	نقش‌های متعدد معلم در روستا	۲/۹۳ $\pm$ ۱/۱۰	۳/۲۸ $\pm$ ۰/۸۳
	حجم فعالیت‌های معلم در روستا	۳/۰۴ $\pm$ ۰/۹۵	۳/۴۳ $\pm$ ۰/۷۵
	کمبود نیروی اجرائی	۳/۱۸ $\pm$ ۱/۰۵	۳/۵۳ $\pm$ ۰/۸۰
	وظایف معلم در روستا	۳/۰۸ $\pm$ ۱/۰۵	۳/۴۲ $\pm$ ۰/۸۳
کمبود امکانات	سطح امکانات مدارس روستایی	۳/۲۵ $\pm$ ۱/۱۷	۳/۵۳ $\pm$ ۰/۸۷
	توان مالی خانواده‌های روستایی برای تهیه امکانات تحصیلی فرزندشان	۲/۹۲ $\pm$ ۱/۰۳	۳/۱۳ $\pm$ ۰/۹۱
	نحوه دریافت کمک مالی از اداره آموزش و پرورش	۱/۹۹ $\pm$ ۰/۹۹	۲/۶۲ $\pm$ ۰/۹۴
	نحوه دریافت امکانات آموزشی از اداره آموزش و پرورش	۲/۰۳ $\pm$ ۰/۹۸	۲/۶۶ $\pm$ ۰/۹۲
	فضای فیزیکی مدارس روستایی	۲/۸۶ $\pm$ ۱/۱۸	۳/۳۰ $\pm$ ۰/۹۳
تفاوت‌های ساختمان مدارس روستایی با مدارس شهری	۳/۷۳ $\pm$ ۱/۱۶	۳/۶۸ $\pm$ ۰/۹۵	

ابعاد	گویه‌ها	میانگین $\pm$ انحراف معیار گویه‌ها	
		پیش‌آزمون	پس‌آزمون
کمبود بودجه	بودجه سرانه هر دانش‌آموز در مدارس روستایی	۱/۹۶ $\pm$ ۱/۰۴	۲/۶۳ $\pm$ ۱/۰۲
	بودجه سالانه مدارس روستایی	۱/۸۵ $\pm$ ۰/۹۸	۲/۵۹ $\pm$ ۱/۰۲
	راه‌های جذب بیشتر اعتبار مالی برای مدارس روستایی	۱/۹۴ $\pm$ ۰/۹۴	۲/۶۴ $\pm$ ۰/۹۳
آموزش‌های دانشگاه	روش‌های تدریس مؤثر در روستا	۲/۷۵ $\pm$ ۱/۰۵	۳/۲۵ $\pm$ ۰/۸۲
	کسب دانش کافی در دانشگاه به‌منظور تدریس در روستا	۲/۴۷ $\pm$ ۱/۱۵	۲/۹۷ $\pm$ ۰/۹۷
	کسب مهارت‌های لازم در دانشگاه به‌منظور تدریس در روستا	۲/۶۲ $\pm$ ۱/۱۸	۲/۹۱ $\pm$ ۱/۰۱
	کسب مهارت زندگی مستقل در دانشگاه به‌منظور تدریس در روستا	۲/۷۵ $\pm$ ۱/۰۸	۳/۱۰ $\pm$ ۰/۹۸
کلاس‌های چندپایه	دانش کافی برای تدریس در کلاس‌های چندپایه	۲/۴۲ $\pm$ ۱/۲۲	۲/۸۴ $\pm$ ۱/۰۸
	کسب تجربه کافی در دانشگاه به‌منظور تدریس در کلاس‌های چندپایه	۲/۲۸ $\pm$ ۱/۱۲	۲/۷۰ $\pm$ ۱/۰۴
	میزان اضطراب برای تدریس در کلاس‌های چندپایه	۳/۲۳ $\pm$ ۱/۳۰	۳/۲۹ $\pm$ ۱/۰۷

جدول ۵ میانگین و انحراف معیار نگرش را در بعد عاطفی نشان می‌دهد. بعد عاطفی نگرش شامل دو بخش تدریس در روستا و زندگی در روستا است. میانگین هر دو بعد تدریس در روستا (از ۲/۹۶ به ۳/۲۱) و زندگی در روستا (از ۳/۲۳ به ۳/۴۲) افزایش را نشان می‌دهند.

بعد عاطفی نگرش در جدول ۵ حاوی اطلاعات زیر است:

- در بعد تدریس در روستا بیشترین میانگین در پیش‌آزمون مربوط به گویه "تدریس کردن به دانش‌آموزان روستایی برای من جذاب است" با میانگین (۳/۳۶) است که با افزایش (۰/۱۱) به عدد (۳/۴۷) رسیده است و کمترین میانگین مربوط به "به دلیل دوری از اداره آموزش و پرورش، تدریس در مدارس روستایی به علت همکاری بیشتر معلمان در مدارس روستایی به نسبت مدارس شهری، تدریس در روستا را دوست دارم" با عدد (۳/۰۳) رسیده است.

جدول ۵: میانگین و انحراف معیار نگرش دانشجو معلمان نسبت به تدریس در روستا

ابعاد	گویه‌ها	میانگین $\pm$ انحراف معیار	
		پیش‌آزمون	پس‌آزمون
تدریس در روستا	به علت همکاری بیشتر معلمان در مدارس روستایی به نسبت مدارس شهری، تدریس در روستا را دوست دارم	۲/۷۴ $\pm$ ۱/۲۲	۳/۲۵ $\pm$ ۱/۰۰
	به دلیل دوری از اداره آموزش و پرورش، تدریس در مدارس روستایی را ترجیح می‌دهم.	۲/۲۳ $\pm$ ۱/۱۷	۲/۸۱ $\pm$ ۱/۰۹
	تدریس کردن به دانش‌آموزان روستایی برای من جذاب است	۳/۳۶ $\pm$ ۱/۲۱	۳/۴۷ $\pm$ ۱/۱۲
	به علت محرومیت مدارس روستایی دوست دارم در مناطق روستایی خدمت کنم.	۲/۹۳ $\pm$ ۱/۱۸	۳/۰۷ $\pm$ ۱/۰۵
	می‌توانم با وجود کمبود امکانات مدارس روستایی، تدریس موفق داشته باشم.	۳/۱۹ $\pm$ ۱/۰۸	۳/۲۸ $\pm$ ۰/۹۶
	صفا و صمیمیت مردم روستا، من را علاقه‌مند به تدریس در روستا کرده است.	۳/۳۲ $\pm$ ۱/۱۰	۳/۴۲ $\pm$ ۱/۰۴
زندگی در روستا	مردم روستا با معلمان همراه و همدل هستند.	۳/۳۵ $\pm$ ۱/۰۷	۳/۴۸ $\pm$ ۰/۹۰
	دیدن آداب و رسوم مردم روستا برای من جالب است.	۳/۲۷ $\pm$ ۱/۱۰	۳/۴۵ $\pm$ ۱/۰۰
	طبیعت روستا من را به زندگی کردن در روستا جذب می‌کند.	۳/۵۹ $\pm$ ۱/۱۶	۳/۷۲ $\pm$ ۰/۹۹
	امروزه با وجود فناوری اطلاعات و ارتباطات، زندگی در روستا به‌عنوان معلم راحت‌تر است.	۲/۷۳ $\pm$ ۱/۱۸	۳/۰۳ $\pm$ ۱/۰۲

داده‌های جدول ۶ در مورد بعد رفتاری نگرش نشان می‌دهد که:

- بیشترین میانگین در بعد تدریس در روستا مربوط به "به دنبال کسب اطلاعات جدید در مورد کلاس‌های چندپایه هشتم" است (۳/۲۷) که در پس‌آزمون میانگین این گویه با افزایش (۰/۰۳) به عدد (۳/۳۰) تبدیل شده است. کمترین میانگین در بعد تدریس در روستا مربوط به "خود را برای تدریس در روستا آماده کرده‌ام" با میانگین (۲/۲۸) است که در ژس آزمون این عدد با افزایش (۰/۶۴) به عدد (۲/۹۲) در

پس‌آزمون رسیده است.

- بیشترین میانگین در بعد زندگی در روستا مربوط به "در مورد زندگی با مردم روستا اطلاعاتی کسب کرده‌ام" است (۲/۹۸) که این میانگین با افزایش (۰/۲۰) به عدد (۳/۱۸) در پس‌آزمون رسیده است. کمترین میانگین در بعد زندگی در روستا مربوط به گویه "تمایل دارم علاوه بر تدریس در مدارس روستایی در روستا زندگی کنم" است (۲/۰۴) که با افزایش (۰/۵۴) به عدد (۲/۵۸) در پس‌آزمون رسیده است.

جدول ۶: میانگین و انحراف معیار بعد رفتاری نگرش دانشجو معلمان نسبت به تدریس در روستا

ابعاد	گویه‌ها	میانگین $\pm$ انحراف معیار		میانگین $\pm$ انحراف معیار	
		پیش‌آزمون	پس‌آزمون	پیش‌آزمون	پس‌آزمون
تدریس در روستا	خود را برای تدریس در روستا آماده کرده‌ام.	۲/۲۸ $\pm$ ۱/۲۸	۲/۹۲ $\pm$ ۰/۹۴	۲/۷۴ $\pm$ ۰/۹۸	۲/۹۵ $\pm$ ۰/۷۵
	باتوجه به مهارت‌هایی که دارم، برای تدریس در مناطق روستایی آمادگی دارم.	۳/۶۷ $\pm$ ۱/۲۳	۳/۰۰ $\pm$ ۰/۹۴		
	به دنبال کسب اطلاعات جدید در مورد کلاس‌های چندپایه هشتم.	۳/۲۷ $\pm$ ۱/۳۳	۳/۳۰ $\pm$ ۱/۲۱		
	از افرادی که قبلاً در روستا تدریس کرده‌اند کسب تجربه کرده‌ام.	۲/۵۷ $\pm$ ۱/۲۷	۲/۸۳ $\pm$ ۱/۰۳		
	در صورت داشتن حق انتخاب بین مدارس شهری و روستایی، مدارس روستایی را انتخاب می‌کنم.	۲/۵۴ $\pm$ ۱/۳۶	۲/۷۵ $\pm$ ۱/۰۵		
زندگی در روستا	تمایل دارم علاوه بر تدریس در مدارس روستایی در روستا زندگی کنم.	۲/۰۴ $\pm$ ۱/۳۴	۲/۵۸ $\pm$ ۱/۱۶	۲/۴۷ $\pm$ ۱/۱۳	۲/۸۷ $\pm$ ۰/۸۸
	در مورد زندگی با مردم روستا اطلاعاتی کسب کرده‌ام.	۲/۹۸ $\pm$ ۱/۳۲	۳/۱۸ $\pm$ ۱/۰۴		
	خود را برای زندگی مستقل در روستا آماده کرده‌ام.	۲/۴۱ $\pm$ ۱/۳۳	۲/۸۷ $\pm$ ۱/۱۵		

جدول ۷ مربوط به میانگین و انحراف معیار بعد انگیزش است که بیشترین میانگین در پیش‌آزمون مربوط به بعد "دانش‌آموزان روستایی" است که از عدد (۳/۱۱) در پیش‌آزمون با افزایش (۰/۱۴) به عدد (۳/۲۵) در پس‌آزمون رسیده است. کمترین میانگین در پرسش‌نامه انگیزش مربوط به بعد "خدمت در مناطق روستایی" است که از عدد (۲/۸۰) با افزایش (۰/۲۶) به عدد (۳/۰۶) رسیده است. داده‌های جدول ۷ نیز که مربوط به انگیزش در پیش‌آزمون و پس‌آزمون است؛ شامل اطلاعات زیر است:

- در بعد خدمت در مناطق روستایی بیشترین میانگین مربوط به بعد "برای برقراری عدالت آموزشی، تدریس در مناطق روستایی را ترجیح می‌دهم" با عدد (۳/۰۵) که با افزایش (۰/۱۴) به عدد (۳/۱۹) در پس‌آزمون رسیده است. کمترین میانگین در بعد خدمت در مناطق روستایی مربوط به گویه "حاضرم سختی‌های تدریس در روستا را تحمل کنم و در روستا تدریس کنم" با عدد (۲/۵۹) است که با افزایش (۰/۴۰) به عدد (۲/۹۹) در پس‌آزمون رسیده است.

- در بعد دانش‌آموزان روستایی بیشترین میانگین مربوط به گویه "به علت ساده و صمیمی‌تر بودن دانش‌آموزان روستایی، دوست دارم در روستا تدریس کنم" با عدد (۳/۳۲) است که با افزایش (۰/۱۳) به عدد (۳/۴۵) در پس‌آزمون رسیده است. کمترین میانگین بعد دانش‌آموزان روستایی مربوط به گویه "به علت علاقه به دانش‌آموزان روستایی مایلم در روستا تدریس کنم" با عدد (۲/۹۶) است که با افزایش (۰/۲۷) به عدد (۳/۲۳) در پس‌آزمون رسیده است.

- در بعد جو سازمانی بیشترین میانگین مربوط به گویه "به

- در بعد محیط روستا بیشترین میانگین مربوط به گویه "به علت علاقه به محیط طبیعت روستا مایلم در مدارس روستایی تدریس کنم" با عدد (۳/۰۵) است که با افزایش (۰/۴۳) به عدد (۳/۴۸) در پس‌آزمون رسیده است. کمترین میانگین در بعد محیط روستا مربوط به بعد "به علت کمتر بودن دخالت اولیا در کارهای تدریس مایلم در روستا تدریس کنم" با میانگین (۲/۲۶۸) است که با افزایش (۰/۳۶) به عدد (۳/۰۴) در پس‌آزمون رسیده است.

اداره آموزش و پرورش قرار خواهیم گرفت" با عدد (۳/۵۸) است که با افزایش (۰/۴۸) به عدد (۳/۰۶) در پس‌آزمون رسیده است.

- میانگین همه گویه‌ها در پس‌آزمون نسبت به پیش‌آزمون افزایش را نشان می‌دهند.

علت آزادی عمل بیشتر هنگام تدریس در روستا، مایلیم در مدارس روستایی تدریس کنم" با عدد (۳/۱۰) است که با افزایش (۰/۱۵) به عدد (۳/۲۵) در پس‌آزمون رسیده است. در بعد جو سازمانی کمترین میانگین مربوط به گویه "من تمایل دارم در مدارس روستا تدریس کنم، چون کمتر تحت نظارت

جدول ۷: میانگین و انحراف معیار بعد انگیزش دانشجو معلمان درباره تدریس در روستا

ابعاد	گویه‌ها	میانگین $\pm$ انحراف معیار		میانگین $\pm$ انحراف معیار	
		پیش‌آزمون	پس‌آزمون	پیش‌آزمون	پس‌آزمون
محیط روستا	به علت علاقه به محیط طبیعت روستا مایلیم در مدارس روستایی تدریس کنم.	۳/۰۵ $\pm$ ۱/۲۶	۳/۴۸ $\pm$ ۱/۰۹	۲/۸۳ $\pm$ ۰/۹۶	۳/۲۵ $\pm$ ۰/۸۱
	فرهنگ مردم روستایی برای من جذاب است، به همین دلیل به تدریس در مدارس روستایی علاقه دارم.	۲/۷۸ $\pm$ ۱/۲۲	۳/۲۵ $\pm$ ۱/۰۳		
	به علت کمتر بودن دخالت اولیا در کارهای تدریس مایلیم در روستا تدریس کنم.	۲/۶۸ $\pm$ ۱/۰۷	۳/۰۴ $\pm$ ۰/۹۹		
خدمت در مناطق روستایی	به دلیل محرومیت‌هایی که در مناطق روستایی سراغ دارم، مایلیم در روستا تدریس کنم.	۲/۷۷ $\pm$ ۱/۱۷	۳/۰۰ $\pm$ ۱/۱۰	۲/۸۱ $\pm$ ۰/۶۰	۳/۰۶ $\pm$ ۰/۹۳
	برای برقراری عدالت آموزشی، تدریس در مناطق روستایی را ترجیح می‌دهم.	۳/۰۵ $\pm$ ۱/۱۷	۳/۱۹ $\pm$ ۱/۰۴		
	حاضرم سختی‌های تدریس در روستا را تحمل کنم و در روستا تدریس کنم.	۲/۵۹ $\pm$ ۱/۲۷	۲/۹۹ $\pm$ ۱/۲۰		
دانش‌آموزان روستایی	به علت علاقه به دانش‌آموزان روستایی مایلیم در روستا تدریس کنم.	۲/۹۶ $\pm$ ۱/۲۳	۳/۲۳ $\pm$ ۱/۱۰	۳/۱۱ $\pm$ ۱/۰۴	۳/۲۵ $\pm$ ۰/۸۶
	دانش‌آموزان روستا استعداد یادگیری بالایی دارند، به همین دلیل دوست دارم به آنان آموزش دهم.	۳/۰۸ $\pm$ ۱/۱۵	۳/۰۹ $\pm$ ۰/۹۲		
	به علت ساده و صمیمی‌تر بودن دانش‌آموزان روستایی، دوست دارم در روستا تدریس کنم.	۳/۳۲ $\pm$ ۱/۱۵	۳/۴۵ $\pm$ ۱/۰۳		
جو سازمانی	به علت صمیمی‌تر بودن همکاران در مدارس روستایی مایلیم در روستا تدریس کنم.	۳/۰۶ $\pm$ ۱/۱۵	۳/۲۸ $\pm$ ۱/۰۱	۲/۹۱ $\pm$ ۱/۰۱	۳/۱۹ $\pm$ ۰/۸۵
	من تمایل دارم در مدارس روستا تدریس کنم، چون کمتر تحت نظارت اداره آموزش و پرورش قرار خواهیم گرفت.	۲/۵۸ $\pm$ ۱/۲۳	۳/۰۶ $\pm$ ۱/۱۲		
	به علت آزادی عمل بیشتر هنگام تدریس در روستا، مایلیم در مدارس روستایی تدریس کنم.	۳/۱۰ $\pm$ ۱/۲۱	۳/۲۵ $\pm$ ۱/۰۵		

بررسی فرضیه‌های پژوهش

برای آزمون سه فرضیه اول از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده کردیم؛ به‌طور کلی این آزمون وقتی مورد استفاده قرار می‌گیرد که شما بخواهید نمرات به‌دست‌آمده از یک پژوهش را با یک عدد ثابت مقایسه کنید که ما هم میانگین سه فرضیه اول را با میانگین طیف لیکرت یا همان عدد سه مقایسه می‌کنیم؛ بنابراین مثبت و منفی بودن نگرش دانشجویان یا داشتن انگیزه و آشنایی آن‌ها را با مقایسه میانگین پاسخ‌ها با عدد ۳ می‌سنجیم.

پیش‌فرض‌های تحلیل t تک نمونه‌ای

- ۱- توزیع داده‌ها باید نرمال باشد (با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف)
- ۲- داده‌ها باید در مقیاس فاصله‌ای یا نسبی باشند (مانند نمره، سن، وزن، پرسش‌نامه ...)

۳- حجم نمونه کمتر از ۳۰ نباشد.

جهت آزمون سه فرضیه دوم از آزمون تی جفت استفاده می‌کنیم؛ این آزمون زمانی استفاده می‌شود که شما دو آزمون را بافاصله از یک نمونه گرفته‌اید و می‌خواهید داده‌های پیش‌آزمون و پس‌آزمون را مقایسه کنید؛ بنابراین بعد از انتشار اطلاعات انتخابی میزان تغییر شناخت، نگرش و انگیزه دانشجویان با آزمون تی جفت سنجید شد.

پیش‌فرض‌های آزمون تی جفت

- برای استفاده از آزمون تی وابسته شرایط زیر باید وجود داشته باشد.
- ۱- توزیع داده‌ها باید نرمال باشد (با استفاده از آزمون کولموگروف اسمیرنوف)
  - ۲- داده‌ها باید در مقیاس فاصله‌ای یا نسبی باشند (که داده‌های این آزمون‌ها هم نسبی هستند)
  - ۳- حجم نمونه کمتر از ۳۰ نباشد.

بررسی نرمال بودن داده‌ها

یکی از پیش‌فرض‌های آزمون تی جفت و تی تک نمونه‌ای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها است که در زیر آمده است. جدول ۸ نتایج مربوط به آزمون کلموگروف-اسمیرنوف متغیرهای پژوهش در پیش‌آزمون و پس‌آزمون را نشان می‌دهد.

جدول ۸: آزمون کلموگروف-اسمیرنوف شناخت، نگرش و انگیزش معلمان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

Sig	مقادیر کلموگروف - اسمیرنوف	آزمون	
۰/۰۳۲	۰/۰۸۶	پیش‌آزمون	شناخت
۰/۲۰۰ ^N	۰/۰۵۱	پس‌آزمون	
۰/۱۸۸	۰/۰۷۳	پیش‌آزمون	نگرش
۰/۲۰۰ ^N	۰/۰۵۰	پس‌آزمون	
۰/۲۰۰ ^N	۰/۰۶۲	پیش‌آزمون	انگیزش
۰/۲۰۰ ^N	۰/۰۶۹	پس‌آزمون	

N=عدم اختلاف معنی‌دار

فرضیه دوم: دانشجو معلمان نگرش مثبتی نسبت به مدارس روستایی ندارند.

جدول ۱۰: آزمون تی تک نمونه نگرش دانشجو معلمان نسبت به مدارس روستا

میانگین	درجه آزادی	مقدار t	معنی‌داری
۲/۸۶	۱۱۷	-۱/۷۵	۰/۰۸۲*

نتایج حاصل از جدول ۱۰ حاکی از آن بوده که میانگین به‌دست‌آمده (۲/۸۶) از نگرش نسبت به مدارس روستایی کمتر از میانگین مورد انتظار (۳) است. اما با عدد سه اختلاف معنی‌داری ندارد چون معنی‌دار در سطح خطای پنج درصد نمی‌باشد و مقادیر معنی‌داری (Sig=۰/۰۸۲) بیشتر از ۰/۰۵ است؛ بنابراین نمی‌توان گفت دانشجو معلمان نگرش مثبتی نسبت به مدارس روستایی ندارند و داده‌های بدست آمده فرضیه دوم را تأیید نمی‌کنند.

فرضیه سوم: دانشجو معلمان انگیزه کافی برای معلمی در مدارس روستایی را ندارند.

جدول ۱۱: آزمون تی تک نمونه انگیزه دانشجو معلمان نسبت به مدارس روستا

میانگین	درجه آزادی	مقدار t	معنی‌داری
۲/۹۱	۱۱۷	-۱/۰۰۷	۰/۳۱۶ ^N

نتایج حاصل از جدول ۱۱ حاکی از آن بوده که میانگین به‌دست‌آمده (۲/۹۱) از انگیزه کافی دانشجو معلمان برای معلمی در مدارس روستایی کمتر از میانگین مورد انتظار (۳) و این اختلاف معنی‌دار نبوده چراکه مقادیر معنی‌داری (Sig=۰/۳۱۶) بیشتر از ۰/۰۵ است؛ بنابراین چون اختلاف معنادار نیست نمی‌توان نتیجه گرفت که انگیزه دانشجو معلمان کافی نیست. فرضیه سوم رد خواهد شد.

برای بررسی فرضیه چهارم، پنجم و ششم از آزمون تی جفت استفاده می‌کنیم تا تأثیر اشاعه اطلاعات گزینشی را بسنجیم.

فرضیه چهارم: اشاعه اطلاعات گزینشی بر شناخت دانشجو معلمان از مدارس روستایی تأثیر مثبت دارد.

نتایج آزمون تی جفت دانشجو معلمان در مورد شناخت آن‌ها از مدارس روستایی قبل و بعد از اشاعه اطلاعات گزینشی در جدول زیر آمده است:

نتایج حاصل از جدول ۸ نشان می‌دهد که شناخت، نگرش و انگیزش معلمان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون دارای توزیع نرمال است چراکه مقادیر معنی‌داری (sig) بیشتر از ۰/۰۵ بدست آمده است (P>۰/۰۵).

در ادامه به ترتیب فرضیه‌های پژوهش آمده است و نوع آزمون فرضیه‌ها مشخص شده است.

فرضیه اول: اطلاعات دانشجو معلمان از وضعیت آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مدارس روستا کمتر از حد متوسط است.

جدول ۹: آزمون تی تک نمونه اطلاعات دانشجو معلمان از وضعیت آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مدارس روستا

میانگین	درجه آزادی	مقدار t	معنی‌داری
۲/۸۶	۱۱۷	-۲/۵۰	۰/۰۱۴**

**معنی‌داری در سطح خطای یک درصد

نتایج حاصل از جدول ۹ حاکی از آن است که میانگین به‌دست‌آمده (۲/۸۶) از وضعیت آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مدارس روستایی کمتر از میانگین مورد انتظار (۳) و دارای اختلاف معنی‌دار در سطح خطای یک درصد است چراکه مقادیر معنی‌داری (Sig=۰/۰۱۴) کمتر از ۰/۰۵ است؛ بنابراین اطلاعات دانشجو معلمان درباره وضعیت آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مدارس روستا کمتر از حد متوسط است و باتوجه‌به داده‌های بدست آمده فرضیه اول تأیید می‌شود.

جدول ۱۲: میانگین و انحراف معیار شناخت قبل و بعد از اشاعه اطلاعات گزینشی

متغیر	میانگین	تعداد	انحراف معیار	خطای انحراف از میانگین
شناخت معلمان	پیش‌آزمون	۱۱۸	۰/۵۶	۰/۰۵۲
	پس‌آزمون	۱۱۸	۰/۴۷	۰/۰۴۳

در جدول ۱۳ مشاهده می‌شود مقدار t برابر با ۶/۹۹۵ به‌دست‌آمده است و مقادیر معنی‌داری ۰/۰۰۰ دست‌آمده است. چون میزان معنی‌داری از مقدار ۰/۰۱ کوچک‌تر است پس می‌توان نتیجه گرفت که شناخت دانشجو معلمان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون از نظر آماری با یکدیگر اختلاف معنی‌دار دارند؛ بنابراین اشاعه اطلاعات گزینشی بر شناخت دانشجو معلمان از مدارس روستایی مؤثر است و فرضیه چهارم تأیید می‌شود.

فرضیه پنجم: تغییر شناخت بر نگرش دانشجو معلمان برای معلم شدن در مدارس روستا تأثیر مثبت دارد.
نتایج آزمون تی جفت در جداول زیر آورده شده است.

در جدول ۱۲ میانگین، انحراف معیار و خطای انحراف از میانگین شناخت دانشجو معلمان در هر دو حالت قبل (پیش‌آزمون) و بعد (پس‌آزمون) نمایش داده شده است. همان‌طور که در جدول نشان داده شده است میانگین شناخت در پس‌آزمون بیشتر شده است.

جدول ۱۳: آزمون تی جفت شناخت دانشجو معلمان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیر	مقادیر t جفت	درجه آزادی	معنی‌داری
شناخت دانشجو معلمان	۶/۹۹۵	۱۱۷	۰/۰۰۰**

**=معنی‌داری در سطح خطای یک درصد

جدول ۱۴: میانگین و انحراف معیار نگرش دانشجو معلمان

متغیر	میانگین	تعداد	انحراف معیار	خطای انحراف از میانگین
نگرش معلمان	پیش‌آزمون	۱۱۸	۰/۸۲	۰/۰۷۵
	پس‌آزمون	۱۱۸	۰/۶۳	۰/۰۵۸

در جدول ۱۵ مشاهده می‌شود مقدار t برابر با ۴/۳۱۱ به‌دست‌آمده است و مقادیر معنی‌داری ۰/۰۰۰ دست‌آمده است. چون میزان معنی‌داری از مقدار ۰/۰۱ کوچک‌تر است پس می‌توان نتیجه گرفت که نگرش دانشجو معلمان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون از نظر آماری با یکدیگر اختلاف معنی‌دار دارند. بنابراین تغییر بر نگرش دانشجو معلمان برای معلم شدن در مدارس روستا مؤثر است و فرضیه پنجم تأیید می‌شود.

فرضیه ششم: تغییر شناخت بر انگیزه دانشجو معلمان برای معلم شدن در مدارس روستا تأثیر مثبت دارد.

در این جدول ۱۴ میانگین، انحراف معیار و خطای انحراف از میانگین نگرش دانشجو معلمان در هر دو حالت قبل (پیش‌آزمون) و بعد (پس‌آزمون) نمایش داده شده است. همان‌طور که در جدول نشان داده شده است میانگین نگرش در پس‌آزمون بیشتر شده است.

جدول ۱۵: آزمون تی جفت نگرش دانشجو معلمان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیر	مقادیر t جفت	درجه آزادی	معنی‌داری
نگرش معلمان	۴/۳۱۱	۱۱۷	۰/۰۰**

**=معنی‌داری در سطح خطای یک درصد

جدول ۱۶: میانگین و انحراف معیار انگیزش دانشجو معلمان

متغیر	میانگین	تعداد	انحراف معیار	خطای انحراف از میانگین
انگیزش معلمان	پیش‌آزمون	۱۱۸	۰/۸۸	۰/۰۸۱
	پس‌آزمون	۱۱۸	۰/۷۵	۰/۰۶۹

داده شده است. باتوجه‌به جدول بالا انگیزه دانشجو معلمان در پس‌آزمون افزایش پیدا کرده است.

در این جدول ۱۶ میانگین، انحراف معیار و خطای انحراف از میانگین انگیزش دانشجو معلمان در هر دو حالت قبل (پیش‌آزمون) و بعد (پس‌آزمون) انگیزش دانشجو معلمان نمایش

جدول ۱۷: آزمون تی جفت انگیزش دانشجو معلمان در پیش‌آزمون و پس‌آزمون

متغیر	مقادیر t جفت	درجه آزادی	معنی‌داری
انگیزش معلمان	۴/۵۸۴	۱۱۷	۰/۰۰۰**

**=معنی‌داری در سطح خطای یک درصد

در جدول ۱۷ مشاهده می‌شود مقدار t برابر با ۴/۵۸۴ به‌دست‌آمده است و مقادیر معنی‌داری ۰/۰۰۱ دست‌آمده است. چون میزان معنی‌داری از مقدار ۰/۰۱ کوچک‌تر است پس می‌توان نتیجه گرفت که انگیزش دانشجو معلمان در پیش‌آزمون

و پس‌آزمون از نظر آماری با یکدیگر اختلاف معنی‌دار دارند. بنابراین تغییر شناخت بر انگیزش دانشجو معلمان برای معلم شدن در مدارس روستا مؤثر است و فرضیه ششم تأیید می‌شود.

بررسی فاکتور جنسیت (زن و مرد) در رابطه با شناخت، نگرش و انگیزش دانشجو معلمان

به‌منظور بررسی فاکتور جنسیت و تأثیر آن بر شناخت، نگرش و انگیزش آزمون تی مستقل را در جنسیت‌های مختلف بررسی کردیم. جدول ۱۸ میانگین و انحراف استاندارد نگرش معلمان در جنسیت‌های مختلف را نشان می‌دهد:

جدول ۱۸: میانگین و انحراف استاندارد نگرش و انگیزش معلمان در جنسیت‌های مختلف

جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای انحراف از میانگین
شناخت	زن	۲/۶۱	۰/۳۸۱	۰/۰۶۲
	مرد	۲/۹۸	۰/۵۹۹	۰/۰۶۶
نگرش	زن	۲/۴۵	۰/۶۳۰	۰/۱۰۳
	مرد	۳/۰۵	۰/۸۳۶	۰/۰۹۲
انگیزش	زن	۲/۵۸	۰/۸۶۶	۰/۱۴۲
	مرد	۳/۰۷	۰/۸۵۴	۰/۰۹۴

اختلاف معنی‌دار در سطح خطای ۱ درصد است پس می‌توان گفت که بین نتایج بررسی میانگین شناخت، نگرش و انگیزش زنان و مردان اختلاف معنی‌دار وجود دارد. همچنین شناخت و انگیزش دانشجو معلمان مرد بیشتر و نگرش مثبت‌تری نسبت به مدارس روستایی دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از جدی‌ترین چالش‌های پیش روی مدارس روستایی، تأمین نیروی انسانی باکیفیت است که از راه استخدام و حفظ معلمان دارای شناخت کافی، نگرش مثبت و باانگیزه ممکن است. در پژوهش حاضر به دنبال راه‌حل افزایش شناخت و انگیزه دانشجو معلمان بودیم و سعی شد تا دانشجو معلمان نگرش مثبت‌تری نسبت به مدارس روستایی داشته باشند.

طبق فرضیه اول اطلاعات دانشجو معلمان از وضعیت آموزشی، فرهنگی و اجتماعی مدارس روستا کمتر از حد متوسط است همچنین طبق فرضیه چهارم انتقال اطلاعات منجر به افزایش شناخت دانشجو معلمان از مدارس روستایی می‌شود و طبق فرضیه پنجم و ششم افزایش شناخت می‌تواند انگیزه و نگرش دانشجو معلمان را نسبت به تدریس در مدارس روستایی بهبود بخشد.

در تأیید فرضیه اول و کم بودن اطلاعات دانشجو معلمان از

باتوجه به نتایج جدول میانگین شناخت دانشجو معلمان زن (۲/۶۱) از میانگین شناخت دانشجو معلمان مرد (۲/۹۸) به مقدار (۰/۳۷) کمتر است. میانگین نگرش مربوط به دانشجو معلمان زن (۲/۴۵) از میانگین نگرش دانشجو معلمان مرد (۳/۰۵) به مقدار (۰/۵۰) کمتر است. همچنین باتوجه به نتایج، میانگین انگیزش مربوط به دانشجو معلمان زن (۲/۵۸) و به مقدار (۰/۴۹) کمتر از میانگین انگیزش دانشجو معلمان مرد (۳/۰۷) است پس باتوجه به نتایج میانگین شناخت، نگرش و انگیزش جنسیت مرد نسبت به معلمی در روستا بیشتر از جنسیت زن است برای بررسی معنادار بودن این اختلاف به بررسی آزمون تی شناخت، نگرش و انگیزش دانشجو معلمان زن و مرد در جدول ۱۹ پرداخته‌ایم:

جدول ۱۹: آزمون تی مستقل شناخت، نگرش و انگیزش معلمان در جنسیت‌های مختلف

	مقادیر تی (t)	درجه آزادی	معنی‌داری (Sig)
شناخت	-۳/۴۳۱	۱۱۶	۰/۰۰۱**
نگرش	-۳/۸۵۲	۱۱۶	۰/۰۰۰**
انگیزش	-۲/۸۴۴	۱۱۶	۰/۰۰۵**

**=معنی‌داری در سطح خطای یک درصد

باتوجه به نتایج آزمون مقایسه میانگین تی مستقل شناخت، نگرش و انگیزش دانشجو معلمان در جنسیت‌های مختلف دارای

تحصیلی، ارتقا و توسعه شغلی حرفه‌ای)؛ عوامل اجتماعی (مانند پایگاه اجتماعی پایین؛ عدم شناسایی توسط جامعه)؛ و عوامل شخصی (مانند فشار و استرس) را به‌عنوان دلایل عدم انگیزه معلمی در مناطق روستایی برگزیده‌اند. مدارس شهری عموماً از نظر شرایط کلی مدرسه، حقوق و رفاه بهتر از مدارس روستایی هستند و تصور می‌شد که اینها دلیل اصلی بی‌انگیزگی معلمان هستند. با این حال با توجه به نتایج پژوهش حاضر یکی دیگر از دلایل بی‌انگیزگی ناشی از کم‌بودن آگاهی معلمان است که با آگاهی‌بخشی در زمینه مدارس روستایی می‌توان مقداری از این بی‌انگیزگی را جبران کرد.

می‌توان با کمترین هزینه توسط دانشگاه فرهنگیان و با انتشار بسته‌های آموزشی در مورد مدارس روستایی در جهت تأمین معلم با انگیزه و نگرش مثبت برای مدارس روستایی قدم برداشت. با توجه به نقش مهم تأمین معلم‌های با انگیزه و نگرش مثبت برای مدارس روستایی در این پژوهش با انتشار گزینشی اطلاعات توانستیم انگیزه بیشتر و نگرش مثبت‌تر را نسبت به مدارس روستایی در دانشجو معلمان ایجاد کنیم؛ بنابراین آموزش و پرورش با همکاری دانشگاه فرهنگیان می‌تواند با انتشار گزینشی اطلاعات در تأمین معلم‌های با کیفیت و با انگیزه اقدام کنند. به‌طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که به‌کارگیری روش‌های آگاهی‌بخشی و تجربه مسائل و محیط تدریس روستا، سبب خواهد شد که دانشجو معلمان نسبت به روستا آگاهی بیشتری داشته باشند در نتیجه نگرش و انگیزه تدریس در روستا منطقی‌تر باشد.

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده پیشنهاد می‌شود که پژوهش حاضر جهت تعمیم هرچه بهتر در سایر دانشگاه‌های فرهنگیان کشور صورت پذیرد تا اطلاعات دقیق‌تری را در اختیار مسئولان دانشگاه فرهنگیان قرار دهد همچنین یک واحد درسی تحت عنوان مدارس روستایی یا تحت عنوانی مشابه، در چارت آموزشی دانشگاه فرهنگیان قرار گیرد و در غیر این صورت دانشگاه فرهنگیان می‌تواند به‌صورت جداگانه در پردیس‌های سطح کشور یک کارگاه مشابه را در این زمینه برگزار کند تا دانشجو معلمان با شرکت در این کلاس و کارگاه‌ها بتوانند اطلاعات مفیدی در مورد مدارس روستایی کسب کنند و بتوانیم تأثیر مثبتی بر آینده آموزش در مدارس روستایی بگذاریم.

موازن اخلاقی

در این پژوهش تمامی افراد شرکت‌کننده با میل و رغبت خود با ما همراه شدند و بدون هیچ اجباری دانشجو معلمان در طول زمان پژوهش با ما همکاری کردند که البته تعدادی از دانشجو معلمان به دلایل مختلف از جمله پیگیری نکردن مطالب در طول

مدارس روستایی می‌توان به تحقیقات (Moeketsi, 2018)، Jane (2023)، Roberts & Downes (2020) اشاره کرد. برای جبران این کمبود اطلاعات و آگاهی می‌توان از فضای مجازی و روش انتشار اطلاعات انتخابی استفاده کرد. با توجه به اینکه افزایش اطلاعات، منجر به شناخت بهتر از محیط مدارس روستایی می‌شود و همچنین احتمال انتخاب مدارس روستایی توسط دانشجو معلمان بیشتر می‌شود پس اهمیت آگاهی‌بخشی به دانشجو معلمان بیشتر می‌شود. در نهایت شناخت کافی دانشجو معلمان از مدارس روستایی منجر به آمادگی ذهنی بیشتر برای مواجهه با چالش‌های مدارس روستایی می‌شود. در تأیید فرضیه چهارم و نقش انتقال اطلاعات در افزایش شناخت دانشجو معلمان از مدارس روستایی، می‌توان به تحقیقات Cuervo (2023) اشاره کرد که با انتقال اطلاعات از طریق سمینار، باعث بهبود شناخت دانشجو معلمان شد. در این پژوهش ما هم با انتقال اطلاعات از طریق فضای مجازی توانستیم شناخت دانشجو معلمان را در مورد مدارس روستایی افزایش دهیم.

در تأیید فرضیه پنجم و ششم که افزایش شناخت منجر به افزایش انگیزه و شناخت می‌شود می‌توان به تحقیقات Masinire (2014)، Liu et al و Hudson et al (2008) اشاره کرد. می‌توان با دادن اطلاعات واقعی و درست، منجر به افزایش شناخت و انگیزه شد و نگرش دانشجو معلمان نسبت به مدارس روستایی مثبت کرد. درک تعامل بین انگیزه و شناخت می‌تواند بینش‌های ارزشمندی را در مورد رفتار انسان ارائه دهد. با شناخت چگونگی تأثیر این دو عنصر بر یکدیگر، می‌توانیم استراتژی‌هایی برای تقویت انگیزه، شناخت و بهبود عملکرد در حوزه‌های مختلف، از آموزش گرفته تا محل کار را توسعه دهیم. شناخت به نوبه خود بر انگیزه تأثیر می‌گذارد. افکار، باورها و ادراکات ما می‌توانند انگیزه ما را شکل دهند و اهدافی را که برای خود تعیین می‌کنیم و تلاشی که برای دستیابی به آنها انجام می‌دهیم را تعیین کنند. به‌عنوان مثال، اگر باور داشته باشیم که قادر به دستیابی به یک هدف (یک فرایند شناختی) هستیم، به احتمال زیاد برای دنبال کردن آن انگیزه خواهیم داشت. فرایندهای شناختی ما می‌توانند انگیزه ما را شکل دهند و بر رفتار ما تأثیر بگذارند. پس می‌توان گفت با افزایش شناخت دانشجو معلمان توانستیم انگیزه آن‌ها را هم بهبود بخشیم.

دلایل بی‌انگیزگی معلمان برای انتخاب مدارس روستایی فراوان‌اند اما درک دلایلی که باعث فرسودگی معلمان روستایی می‌شود، مهم است. یافته‌های پژوهش‌ها در این زمینه نشان می‌دهد، معلمان عوامل اقتصادی (مانند حقوق پایین، شرایط سخت زندگی)، عوامل مدرسه (مانند فرصت‌های ارزیابی عنوان

Teachers. *The Rural Educator*, 44(1), 28-39.

Du Plessis, P., & Mestry, R. (2019). Teachers for rural schools—a challenge for South Africa. *South African Journal of Education*, 39.

Ghasemi, S. (2010). The Role and Function of Media in Education. *A New Approach to Children's Education*, 2(4), 75-82. doi: 10.22034/naes.2020.245971.1057

Hudson, Peter B., Hudson, Sue M. (2008) Changing Preservice Teachers' Attitudes For Teaching In Rural Schools. *Australian Journal of Teacher Education* 33(4):pp. 67-77.

Jane, P. (2023). Student teacher learning in rural contexts: Challenges and opportunities. *Journal of Education*, 2023. Issue 90, <http://journals.ukzn.ac.za/index.php/joe>.

Karimi, Y. (2009). *Attitude and Attitude Change*. Tehran: Editorial Publication

Liu, S. H., Zhu, X. H., & Wang, S. (2019). Study on the stability mechanism of rural teachers. *Journal of Northeast Normal University (Philosophy and Social Science)*, 4, 122-127

Martin, A., Welsh, K. M., Crane, N., & Rush, L. (2022). Persistent rural educators: An extensive literature review of factors which influence rural teacher retention.

Masinire A. (2014). Recruiting and retaining teachers in rural schools: Insights from a rural teaching experience programme. Researchgate.

Moeketsi E D. (2018). Preparing student teachers for teaching in rural schools using work integrated learning. *The Independent Journal of Teaching and Learning - Volume 13 (1) / 2018*.

Olatunde-Aiyedun, T. G. (2021). Student teachers' attitude towards teaching practice. Olatunde-Aiyedun, TG (2021). Student teachers' attitude towards teaching practice. *International Journal of Culture and Modernity*, 8, 6-17.

Omeiza, J. V., Mofiyinfoluwa, A., Taiwo, E., Omotosho, S. A., Obaloluwa, O. I., & Okhakhu, D. O. (2022). Creating relevance in the Nigerian system: The place of selective dissemination of information (SDI), national bibliography and curriculum development. *Library Philosophy and Practice*, 1-15.

Pattnaik, J., Nath, N., & Nath, S. (2023).

زمان اجرای پژوهش و غیبت در زمان اجرای مرحله دوم پرسش‌نامه از جریان پژوهش حذف شدند. به دانشجو معلمان اطمینان خاطر داده شد اطلاعاتی که در پرسش‌نامه نوشته‌اند کاملاً به صورت محرمانه نزد نویسندگان حفظ خواهد شد و هیچ نامی از افراد شرکت کنند در پژوهش آورده نخواهد شد.

تشکر و قدردانی

از تمامی مسئولین و دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان کردستان که در این پژوهش ما را همراهی کردند کمال تشکر را داریم.

تعارض منافع

در این پژوهش از هرگونه سرقت علمی، ادبی و سوءاستفاده از منابع موجود پرهیز شده است و انجام این پژوهش هیچ گونه نفع شخصی برای هیچ کدام از نویسندگان آن ندارد.

واژه نامه

1. اشاعه اطلاعات گزینشی
1. selective dissemination of information

منابع فارسی

کریمی، یوسف. (۱۳۸۸). نگرش و تغییر نگرش. تهران: نشر ویرایش قاسمی، سعیده. (۱۳۹۹). نقش و کارکرد رسانه ها در تعلیم و تربیت. رویکردی نو بر آموزش کودکان. ۲(۴): ۷۵-۸۲

فهرست منابع

- Afeesakanni, A. (2017). The conducts of teaching practice exercise in colleges of education and universities in Nigeria: A call for revitalization.
- Arifin, H. M. (2015). The Influence of Competence, Motivation, and Organisational Culture to High School Teacher Job Satisfaction and Performance. *International Education Studies*, 8(1), 38-45.
- Arvydas PB, Edita K, Andrius P. (2020). The Theoretical Aspects of Attitude Formation Factors and Their Impact on Health Behaviour. *Management of Organizations: Systematic Research* 83(1):15-36
- Cuervo, H. (2023). Theorizing Cultural (Mis)recognition in Rural School Staffing: Implementing a Social Justice Frame to Understand Challenges to Attract Rural

- Education, 30-38.
- Roberts, P. & Downes, N. (2020). Incentivising the Profession: A national mapping of incentives to attract and retain staff in Australian nonmetropolitan communities. Centre for Sustainable Communities. https://researchsystem.canberra.edu.au/ws/portalfiles/portal/52676939/Incentivising_the_Profession.
- Challenges to remote instruction during the pandemic: A qualitative study with primary grade teachers in India. *Early childhood education journal*, 51(4), 675-684.
- Perryman, J., & Calvert, G. (2020). What motivates people to teach, and why do they leave? Accountability, performativity and teacher retention. *British Journal of Educational Studies*, 68(1), 3-23
- Remijan, K. W. (2014). Improving teacher motivation in secondary schools with hybrid positions. *American Secondary*